

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการวิจัย

ประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN) ส่วนใหญ่เป็นประเทศที่ผลิตสินค้าที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะสินค้าเกษตรและอาหาร ยกเว้นสิงคโปร์และบรูไน ซึ่งผลกระทบของการมีตลาดที่ขนาดใหญ่ขึ้นจะส่งผลให้เกิดการแข่งขันทางด้านราคาอย่างรุนแรง ดังนั้นการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (asean community: AC) ภาคเกษตรของทุกประเทศสมาชิกรวมถึงเกษตรกรไทยที่ส่วนใหญ่เป็นฐานการผลิตสินค้าเพื่อส่งต่อธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตร อาจจะต้องประสบกับแรงกดดันเมื่อเข้าสู่ AC ใน 4 ประเด็นหลักๆ ได้แก่ 1) อัตราภาษีศุลกากร 2) ถิ่นกำเนิดสินค้า 3) มาตรฐานสินค้า และ 4) ระเบียบการนำเข้า ซึ่งอาจจะนำมาซึ่งค่าใช้จ่ายในการลงทุนที่สูงขึ้น รัฐบาลจะต้องมีนโยบายในการส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรในรูปแบบการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนามาตรฐานการผลิตและความปลอดภัยด้านสินค้าเกษตรและอาหาร ตามมาตรฐานสากลในระดับชุมชน และมีการเชื่อมโยงการผลิตทางการเกษตรกับอุตสาหกรรมเกษตร ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรที่ได้คุณภาพและมาตรฐานสากล หากนโยบายที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาสินค้าเกษตรต่อเนื่องไปยังภาคอุตสาหกรรมโดยการยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยเฉพาะในการเชื่อมโยงสู่ภาคอุตสาหกรรมได้อย่างมีมาตรฐานและมีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาสินค้าภาคการเกษตรที่ไปสู่ภาคอุตสาหกรรมเกษตรที่ได้รับมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น (ศูนย์วิจัย ธ.ก.ส., 2556) ทั้งนี้การก้าวสู่การเป็น AC นั้น ไทยได้ประโยชน์จากตลาดที่ใหญ่ขึ้นและการลงทุนระหว่างประเทศอย่างเสรี แต่อาจกระทบกลุ่มสินค้าเกษตรที่ยังขาดศักยภาพในการแข่งขันที่มีต้นทุนการผลิตสูงกว่าประเทศสมาชิกในอาเซียนผลกระทบดังกล่าว ได้แก่ 1) การสร้างมาตรฐานและการตรวจสอบสินค้าเกษตร 2) การผลิตทางการเกษตร 3) การวิจัยและพัฒนา 4) การจัดการศัตรูพืชและโรคระบาด 5) แรงงานการเกษตร 6) การลงทุนภาคการเกษตร 7) การจัดการดินและน้ำ ทั้งด้านพืช ด้านปศุสัตว์ ด้านประมง ด้านสหกรณ์การเกษตร ด้านการส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตร ด้านความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาด้านการค้าสินค้าเกษตรและด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

นอกจากผลกระทบข้างต้น ปัญหาและผลกระทบความตกลงการลงทุนอาเซียนต่อเกษตรกร และภาคเกษตรกรรมไทย (มูลนิธิชีววิถี, 2556) ได้แก่

(1) เร่งให้เกิดกระบวนการกว้านซื้อที่ดินและเช่าพื้นที่ทำการเกษตร โดยกลุ่มทุนจากต่างชาติ เช่น การเข้ามาล้มปทานปลูกป่าในพื้นที่เขตป่าสงวนเสื่อมโทรม พื้นที่ป่าชายเลน รวมถึงพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ เป็นการขยายความขัดแย้งปัญหาที่ดินและปัญหาการแย่งชิงน้ำในฤดูแล้งระหว่างกลุ่มทุนกับชาวบ้านให้รุนแรงเพิ่มมากขึ้น

(2) กลุ่มทุนต่างชาติจะเข้ามาใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม เช่น พันธุ์ข้าว พันธุ์ไม้ผลเมืองร้อน พืชสมุนไพร ฯลฯ รวมถึงการจดทรัพย์สินทางปัญญาจากสายพันธุ์พืช สอดรับกับความพยายามของบริษัทเมล็ดพันธุ์ข้ามชาติที่ผลักดันให้มีการส่งออกพันธุ์พืชออกนอกประเทศ โดยเสรีและผลักดันให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.2542 เพื่อให้สามารถผูกขาดสายพันธุ์พืชได้โดยง่าย โดยไม่ต้องขออนุญาตการเข้าถึงพันธุ์พืชและการแบ่งปันผลประโยชน์ต่างๆที่ได้ใช้ประโยชน์จากสายพันธุ์พืชในประเทศ ต่างชาติจะเข้ามาผูกขาดตลาดเมล็ดพันธุ์พืช เช่น ข้าว ซึ่งมีมูลค่าขั้นต้นสูงมากกว่า 25,000 ล้านบาท/ปี ทั้งนี้ไม่นับการใช้ช่องทางการเข้ามาตั้งกิจการเพาะและขยายพันธุ์พืชเพื่อเข้าถึงทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งมีมูลค่ามหาศาลประเมินค่ามิได้

(3) การเปิดเสรีการขยายพันธุ์พืช จะเป็นการเปิดโอกาสให้ทุนขนาดใหญ่ข้ามชาติ เข้ามายึดครองอาชีพและกิจการที่คนไทยได้พัฒนาเป็นเวลานานหลายทศวรรษ จนกลายเป็นอาชีพของคนไทยเป็นจำนวนมาก เช่น ธุรกิจกล้วยไม้ของไทย ทั้งนี้โดยกลุ่มทุนขนาดใหญ่จะเข้ามาใช้ประโยชน์จากฐานพันธุกรรม ภาพลักษณ์และฐานการตลาด เบียดขับผู้ประกอบการรายย่อยที่ได้พัฒนาเป็นลำดับให้สูญหายไปเช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นกับร้านค้าปลีกรายย่อย เกิดผลกระทบต่อกิจการกล้วยไม้ของไทยซึ่งมีมูลค่าการส่งออกหลายพันล้านบาท/ปี โดยไม่จำเป็นต้องกล่าวผลกระทบต่อศักยภาพการพัฒนาในอนาคตและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น

(4) นักลงทุนต่างชาติสามารถเข้ามาใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ เช่น ชลประทาน การพัฒนาที่ดิน การส่งเสริมการเกษตร การอุดหนุนผลผลิตทางการเกษตร รวมถึงการวิจัยในสาขาต่างๆ ซึ่งล้วนแล้วแต่เกิดขึ้นจากภาษีอากรของประชาชน

แนวทางการเปิดเสรีนี้เปิดทางให้บริษัทข้ามชาติเข้ามารังแกเกษตรกรและชุมชนท้องถิ่น ยึดครองฐานทรัพยากรพันธุกรรม สร้างผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารและอธิปไตยของประเทศ อีกทั้งยังขัดแย้งกับนโยบายของคณะกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนแห่งชาติ และนโยบายการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมของรัฐบาลเองอีกด้วย ในขณะที่สังคมไทยกำลังเผชิญหน้ากับปัญหาความขัดแย้งและความไม่เท่าเทียมอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนนั้น ความตกลง

เปิดเสรีการลงทุนอาเซียนจะทำให้ช่องว่างความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในการใช้ทรัพยากรภายในสังคมไทยเองแผ่ขยายออกไปมากยิ่งขึ้น เป็นการเชื่อเชิญให้ทุนขนาดใหญ่ระดับภูมิภาคและระดับโลกเข้ามาใช้ทรัพยากร ทำลายโอกาสที่เกษตรกรชุมชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่จะอยู่รอดและพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืนในท้ายที่สุด

การเปิดอาเซียนย่อมมีผลกระทบต่อสินค้าเกษตรและเกษตรกรอย่างแน่นอน ในอดีตภาครัฐจะปกป้องภาคเกษตรไว้มากแต่ต่อไปนี้อาจจะปกป้องได้น้อย เนื่องจากปัญหาที่จะเกิดขึ้นคงไม่เกิดกับธุรกิจการเกษตรขนาดใหญ่แต่จะมีผลกระทบต่อภาคเกษตรรายย่อย ซึ่งเป็นภาคเกษตรส่วนที่อ่อนแอมีหนี้สินและมีปัญหาที่ดินทำกิน นอกจากนี้เกษตรกรรายย่อย ยังไม่ได้มีข้อมูลและรู้จัก AC ที่ดีพอ ทำให้ไม่รู้หนทางในการเตรียมพร้อมและการปรับตัว (คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, 2556) ดังเช่น ในปี 2015 ประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้ประเทศไทยต้องปฏิบัติตามข้อตกลงของ AC ก็จะต้องลดภาษีการค้าเป็นศูนย์ และเนื่องจากข้าวเป็นหนึ่งในสินค้าทางการเกษตรที่จะต้องถูกลดภาษีทางการค้าซึ่งประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกข้าวรายใหญ่ของโลก โดยเฉพาะในตลาดของ ASEAN

แต่ประเทศไทยมีส่วนแบ่งทางการตลาดข้าวใน ASEAN น้อยกว่าเวียดนาม โดยในปี 2010 ประเทศไทยมีส่วนแบ่งทางการตลาดของข้าวคิดเป็นร้อยละ 29.80 ขณะที่เวียดนามมีส่วนแบ่งทางการตลาดข้าวร้อยละ 70.00 (global trade atlas, 2010) ดังนั้น เวียดนามจึงมีบทบาทสำคัญในการควบคุมตลาดข้าวของอาเซียน จึงทำให้ไทยประสบปัญหาและได้รับผลประโยชน์น้อยลงจากการรวมกลุ่มของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) แต่จากการสำรวจความเข้าใจของชาวนาไทยและบรรดาโรงสี เปิดเผยว่า ร้อยละ 100 ของชาวนาไม่รู้และไม่เข้าใจในข้อตกลงที่ AEC กำหนดไว้ ซึ่งปัญหาของการขาดความรู้และความเข้าใจของบรรดาเกษตรกรและผู้ประกอบการดังกล่าว ถือว่ามีความสำคัญมาก เพราะจะทำให้บุคคลเหล่านี้ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อตกลงของ AEC ที่ระบุไว้ (ศูนย์การศึกษาทางการค้าระหว่างประเทศ (CITS), 2556)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการด้านการเกษตรของชาติ กำหนดแนวทางให้หน่วยงานในกำกับจัดทำแผนการปฏิบัติการเตรียมความพร้อมผู้เกี่ยวข้องด้านต่างๆ ในภาคการเกษตรทั้งด้านพืช ด้านปศุสัตว์ ด้านประมง ด้านสหกรณ์ การเกษตร ด้านการส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตร ด้านความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนา ด้านการค้าสินค้าเกษตรและด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน และเพิ่มบทบาทของประเทศไทยในเวทีนานาชาติ ได้แก่ 1) การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน 2) การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องในภาคการเกษตรให้มีทักษะที่เหมาะสม เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ทักษะและความชำนาญการที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรมและการเพิ่มโอกาสในการหางานทำของประชาชน 3) การพัฒนามาตรฐานการผลิตและมาตรฐานคุณภาพตลอดสายการผลิต การแลกเปลี่ยนความรู้และเทคโนโลยี ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและภาคเอกชนของประเทศสมาชิกอาเซียน 4) การเตรียมความพร้อมสำหรับการเปิดเสรีต่างๆ เพื่อรักษาศักยภาพการแข่งขันของไทย 5) การพัฒนาเกษตรกรซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียน (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2556)

หากจะมองถึงนโยบายการวิจัยที่ต้องลงสู่ชุมชนท้องถิ่นภายใต้กรอบอาเซียนนั้น พบว่าจังหวัดเชียงใหม่ได้รับการยอมรับว่าเป็นจังหวัดหนึ่งที่ภาคเกษตรสามารถทำรายได้ให้กับจังหวัดในระดับต่าง ๆ (มงคล ต้นตีสุมมาล, 2556) ปัจจุบันเกิดปรากฏการณ์การย้ายถิ่นฐานของทั้งคนไทยและคนต่างชาติเข้ามาอยู่ในเชียงใหม่อย่างต่อเนื่อง รวมถึงผู้ใช้แรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านของไทย เพราะเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจเมื่อมีการเชื่อมโยง north-south corridor จากทางตอนใต้ของจีน รวมถึง east-west corridor จากประเทศพม่า ซึ่งเชื่อมต่อกันทางถนนสามารถรับการเปลี่ยนแปลงจากการเปิดอาเซียนได้อย่างรวดเร็วและจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับภาคเกษตรของชุมชนดั้งเดิมที่กล่าวมาแล้วอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

จากผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับภาคเกษตรของชุมชนต่อท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ในฐานะหน่วยงานการศึกษาเพื่อท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มีวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพราะเป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำที่มุ่งปฏิบัติการกิจเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความยั่งยืนอย่างแท้จริง ทั้งนี้มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มีหน่วยงานระดับคณะที่มีความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ต่อการตอบโจทยปัญหาของชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ ข้างต้น โดยคณะเทคโนโลยีการเกษตร ซึ่งมีนักวิชาการและนักวิจัยภายใต้วิสัยทัศน์ของการวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2558) โดยคณะเทคโนโลยีการเกษตร มีปรัชญาคณะเทคโนโลยีการเกษตรสร้างบัณฑิตเพื่อผลสัมฤทธิ์ท้องถิ่นและประเทศชาติสามารถสร้างผลผลิตได้และขายเป็นเน้นการพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืน(แผนยุทธศาสตร์คณะเทคโนโลยีการเกษตร, 2558) คณะมีความมุ่งมั่นผลิตบัณฑิตและให้โอกาสทางการศึกษาด้านวิชาชีพเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรและสนับสนุนส่งเสริมการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตร โดยมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม โดยจัดการศึกษาที่คำนึงถึงความสมดุล และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมวิถีชีวิต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น และให้บริการวิชาการด้านเทคโนโลยีการเกษตรแก่ชุมชน

ด้วยเหตุนี้ในปี พ.ศ. 2558 นักวิจัยภายใต้พันธกิจของคณะเทคโนโลยีการเกษตร ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงมีความมุ่งมั่นและมีความพร้อมที่จะจัดทำชุดโครงการวิจัยเรื่อง “แผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ในกรอบประชาคมอาเซียน ภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (Strategic plan to enhance the ability of Chiang Mai communities in ASEAN Community under the academic collaboration with Chiang Mai Rajabhat University: SCAC-CMRU)” ในโครงการที่มีชื่อว่า “แผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของกลุ่มเกษตรกรในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน (Strategic plan to enhance the ability of Chiang Mai agriculturist’s groups in ASEAN Community)” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับกลุ่มเกษตรกรในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ พร้อมกับศึกษาศักยภาพความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ต่อการแบ่งปันและการปรับตัว ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน โดยในปี พ.ศ. 2558 ได้มีการตรวจสอบเอกสาร วางแผนแนวทางการสำรวจและวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชนทั้งภายในและภายนอกขององค์กร อันจะนำไปสู่การประเมิน วิเคราะห์ และจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านการเกษตรของชุมชน ในปี พ.ศ. 2559 พร้อมกับต่อยอดโครงการวิจัยไปสู่ปีที่ 3 ในปี พ.ศ. 2560 ในโครงการที่มีชื่อว่า “แผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของกลุ่มเกษตรกรในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ปีที่ 3 (Strategic plan to enhance the ability of Chiang Mai agriculturist’s groups in ASEAN Community Phase 3)” ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ต่อการแบ่งปันและการปรับตัว ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน อันจะนำไปสู่การเสนอแนวทางในการเพิ่มขีดความสามารถของกลุ่มเกษตรกรในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ต่อการแบ่งปันและการปรับตัว ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน

1.2.2 เพื่อเสนอแนวทางในการเพิ่มขีดความสามารถของกลุ่มเกษตรกรในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2560 จนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2560 รวมระยะเวลาการวิจัย 12 เดือน (1 ปี)

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1) ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจด้านการศึกษาของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน

2) การเตรียมความพร้อมของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน

3) แนวทางการพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งขององค์กรการศึกษาของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน

1.3.3 ขอบเขตด้านประชากร

ชุมชนท้องถิ่นทั้งหมด จำนวน 25 อำเภอ (2,064 หมู่บ้าน) ของจังหวัดเชียงใหม่

1.3.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

เขตพื้นที่ 25 อำเภอ ของจังหวัดเชียงใหม่

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการวิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1.4.1 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง/ผู้เข้าร่วมการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดประชากรของการศึกษาโดยกำหนดชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งสิ้น 25 อำเภอ รวม 2,064 ชุมชน 207 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดตัวอย่าง โดยคัดเลือกจากชุมชนที่เข้าร่วมโครงการในปี 2560 โดยวิธี สุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (specific random sampling) ได้อำเภอสุรนาคปาดอง คือ องค์กรบริหารส่วน ตำบลน้ำบ่อหลวง ประกอบด้วย 11 ชุมชน

1.4.2 ข้อมูลและเครื่องมือในการวิจัย

- 1) ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการสำรวจ สอบถามและสัมภาษณ์ในพื้นที่ 1 อำเภอ 11 ชุมชน ตำบลจังหวัดเชียงใหม่
- 2) ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ เอกสาร งานวิจัย ผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมขององค์กรการศึกษาของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- 3) ชนิดเครื่องมือการประเมิน แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบประเมิน ดังนี้
 - 3.1) แบบฟอร์มแสดงความประสงค์เข้าร่วมโครงการ
 - 3.2) แบบฟอร์มเพื่อประเมินคัดกรองผู้เข้าร่วมโครงการ
 - 3.3) แบบสอบถามงานวิจัย (แต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) “การเตรียมความพร้อมในองค์กร (อปท.) ของกลุ่มเกษตรกรในชุมชนเมื่อเปิดประชาคมอาเซียน”
 - 3.4) แบบสอบถามงานวิจัย (แต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) “การเตรียมความพร้อมของกลุ่มเกษตรกรในชุมชนเมื่อเปิดประชาคมอาเซียน”
 - 3.5) แบบสอบถามงานวิจัย (แต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) “ความช่วยเหลือที่ต้องการและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการเตรียมความพร้อมของกลุ่มเกษตรกรในชุมชน”
 - 3.6) แบบฟอร์มการจัดทำโครงการเพิ่มขีดความสามารถของกลุ่มเกษตรกรในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน

1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.5.1 ทราบปัญหาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับกลุ่มเกษตรกรในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน
- 1.5.1 ทราบศักยภาพความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ต่อการแบ่งปันและการปรับตัว ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน
- 1.5.2 มีการเสนอแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของกลุ่มเกษตรกรในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน
- 1.5.4 สามารถจัดการเรียนรู้ในการขยายผลต้นแบบการพัฒนาท้องถิ่นสู่ 7 จังหวัดภาคเหนือตอนบน อันได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน และ จังหวัดพะเยา
- 1.5.5 จัดพิมพ์ในวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ในการเผยแพร่องค์ความรู้ของการวิจัย
- 1.5.6 จดสิทธิบัตรสำหรับชุดเครื่องมือในการพัฒนาต้นแบบของโครงการวิจัย

1.6 นิยามศัพท์

ประชาคมอาเซียน (ASEAN community) หมายถึง การร่วมกันทางเศรษฐกิจของประเทศในเขตอาเซียน เพื่อผลประโยชน์ในอำนาจการต่อรองทางเศรษฐกิจ การส่งออก และการนำเข้าของสินค้าประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดำเนินการควบคู่ไปกับ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN political-security community: APSC) และประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN socio-cultural community: ASCC) ซึ่งเป็นสามส่วนหลักของประชาคมอาเซียน

การพัฒนา (development) หมายถึง ความเจริญก้าวหน้าโดยทั่วไป เช่นการพัฒนาชุมชน พัฒนาประเทศ คือการทำสิ่งเหล่านั้นให้ดีขึ้น เจริญขึ้นสนองความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ให้ได้ดียิ่งขึ้นหรืออาจกล่าวได้ว่า “การพัฒนา” เป็นกระบวนการของการเคลื่อนไหวจากสภาพที่ไม่น่าพอใจไปสู่สภาพที่น่าพอใจการพัฒนามีกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่หยุดนิ่งการพัฒนามีความสัมพันธ์โดยตรงกับความเปลี่ยนแปลง กล่าวคือการพัฒนา หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่มีการวางแผนไว้แล้ว คือการทำให้ลักษณะเดิมเปลี่ยนไปโดยมุ่งหมายว่าลักษณะใหม่ที่เข้ามาแทนที่นั้นจะดีกว่าลักษณะเก่าแต่โดยธรรมชาติแล้วการเปลี่ยนแปลงย่อมเกิดปัญหาในตัวมันเองเพียงแต่จะมีปัญหามากหรือปัญหาน้อย

การบริหารจัดการ (administrative management) หมายถึง การกำหนดทิศทางในการใช้ทรัพยากรทั้งหลายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายขององค์กร

ชุมชน (community) หมายถึง บุคคลที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่ใดที่หนึ่งที่มีความสัมพันธ์กันในฐานะเป็นเครือญาติหรือเพื่อนบ้าน โดยมีการใช้ชีวิตร่วมกันมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

การเกษตร (farmland) หมายถึงการเพาะปลูกพืชต่างๆ รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์และการประมง ผู้ที่ทำการเกษตรนั้น การเรียกว่า เกษตรกร ส่วนคำว่า กสิกร นั้นหมายถึงผู้ที่ทำการกสิกรรม คือผู้ที่ปลูกพืชเพียงอย่างเดียว เช่น ชาวไร่ ชาวนา ชาวสวน การเกษตรจึงเป็นการจัดการกับทรัพยากรธรรมชาติ แรงงาน และทุน โดยอาศัยความรู้ และประสบการณ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตจากทั้งพืชและสัตว์ ซึ่งเรานิยมเรียกว่าผลผลิตทางการเกษตร

กลุ่มเกษตรกร (farmers group) คณะบุคคลผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม แต่ยังไม่อาจรวมกันจัดตั้งเป็นสหกรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้ได้ ทั้งนี้เป็นกลุ่มเกษตรกรชุมชนในพื้นที่ของจังหวัดเชียงใหม่

แผนชุมชน คือ การวางแผนและกำหนดอนาคตของกิจกรรมการพัฒนาของชุมชนโดยเกิดขึ้นจากคนในชุมชน ที่มีการรวมตัวกันจัดทำแผนขึ้นมาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่นของตน ให้เป็นไปตามที่ต้องการและสามารถแก้ไขปัญหาที่ชุมชนเผชิญอยู่ร่วมกัน

โดยคนในชุมชนมีส่วนร่วมคิด ร่วมกำหนดแนวทางและทำกิจกรรมการพัฒนาาร่วมกัน โดยยึดหลักการพึ่งตนเอง ลดการพึ่งพิงภายนอก ด้วยการคำนึงถึงศักยภาพ ทรัพยากร ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นเป็นหลัก จึงกล่าวได้ว่า แผนชุมชน เป็นของชุมชน ดำเนินการโดยชุมชนและเพื่อประโยชน์ของชุมชนเอง ซึ่งแตกต่างจากแผนที่ภาครัฐจัดทำขึ้นเพื่อจัดสรรงบประมาณเป็นหลัก

แผนกลยุทธ์ หมายถึง แผนการดำเนินงานที่ได้จากการตัดสินใจวางแผนอย่างมีระบบ มีทิศทางมีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นและองค์กรสามารถดำรงอยู่ได้ในอนาคตโดยอาศัยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของทุกฝ่าย

